

DJABEL

Wychodzi dwa razy na miesiąc.

Prenumeratę, listy, artykuły należy nad-
syłać pod adresem: *Redakcja lub Ad-
ministracja „Djabła“ Kazimierz Nr. 23.*

Rękopismów nie zwraca się, ale by-
wają niszczone.

Adres Redakcji i Administracji:
Kazimierz Nr. 23 w Krakowie.

W umieszczaniu ogłoszeń pośre-
dniczy: *G. L. Daube & Comp. Cen-
tral Annoncen Expedition Frank-
furt a. M.*

Przedpłata kwartalna:

w Krakowie . . . złr. 1.—
z przesyłką poczt. złr. 1.15
w Niemczech . . . marek 2.—
w Ameryce rocznie dol. 2.50

WYSTAWA.

Więc kończysz żywot Wystawo krajowa
Pełen świetności piękna córo Lwowa!
Żal nam za Tobą — a naród umieści
Pomnik w swych sercach szlachetnej boleści!

Twoim przymiotom zawdzięcza kraj cały,
Że go świat dźwignął na piedestał chwały,
Że syny jego jak przodkowie dawniej
Choć inną bronią stali się dziś sławni.

Talent i praca złączyły się razem,
Aby tej broni bożym być wyrazem;
Talent i praca dłoń podały sobie
I z ich tryumfów cześć śpiewamy Tobie!

A Ci szlachetni, dzielni patrioci,
Którzy z ofiarą choćby nawet kroci,
Jako wodzowie stanęli tu z przodu,
Godni wdzięczności całego narodu.

Niech nad wszystkimi zacni pracownicy
Po tych tryumfach Matki męczennicy
Bóg czuwa nadal Wszechmocną pomocą,
Jak ongi czuwał nad Dawida procą.

Jeżeli Wystawo na tej wspólnej ziemi
Złączą się wszyscy sercami bratniami,
Jeżeli z ócz różnych raz spadnie zasłona
Wtenczas zawołam: bądź błogosławiona!

Djabel.

Uwagi śledziennika.

Skończył się tedy karnawał wystawowy. Galicja upojona pochwałami, jakich jej nie szczędzili miejscowi i zagraniczni basiści, rozbierze się z błyszczących szychów, zerze róż z twarzy pożółkłej od głodu i zabierze się do obrachunku sumienia w czasie wielkiego postu. A wnosząc z tego, co się słyszy od wystawców, to post ten będzie i ciężki i długi. Bo wystawcy nasi dużo wydali i czasu i pracy i pieniędzy, a nie zyskali, prócz medalów, za które także będą musieli płacić. Woleliby oni zapewne, żeby ich mniej chwaloano, a więcej kupowano, a tymczasem oprócz kilimków pana Federowicza i skorupkę z Toustego i płócien korczyńskich, które i bez wystawy

miały pokup, bo teraz moda na nie, — to zresztą na wystawie mało kto co zarobił. — Zarobił jakiś Niemiec, który w pawilonie przemysłu sprzedawał swoje wyroby, zarobił Dreher na piwie i restauracji, zarobił jakiś spekulant niemiecki na kolei nadpowietrznej; ale wystawcy nasi tylko potracili.

To też lament teraz duży podnoszą, gdy im przychodzi zabierać napowrót nie sprzedane rzeczy. Niektórzy by uchylili się od kosztów transportu, wołą darować swoje wyroby, niż sprowadzać do domu gdzie im będą leżeć bez użytku.

Więc cóż z tego, że Galicja się dowiedziała, że ma zdolnych rzemieślników fabrykantów, kiedy nie ma takich, coby ich wyroby kupowali, bo zagraniczna produkcja

tanej wypada. Nie zbytkownych rzeczy ani nadzwyczajnych nam potrzeba, bo bez tych obejść się można; ale idzie o produkcję do codziennego użytku, żeby ta była dobra, trwała i nie droga bo dopóki tego nie będzie, to zagraniczne fabryki będą zalewały nasze rynki, sklepy i tandety. Nie wyrobów na pokaz przed obcymi nam potrzeba, jeno dla siebie, dla własnego użytku. Jeżeli mamy doskonałych krawców, znakomych szewców i innych rzemieślników, to dlaczego sklepy nasze po miasteczkach przepełnione są wyrobami wiedeńskimi i mają wielki obdyt na naszych targach? Bo są tanie i tą taniością pobijają nasz przemysł i nasze rękodzieła. Wystawa pokazała nam bardzo dużo rzeczy artystycznych i wybrednych, zbytkownych a bardzo mało użyte-

czynnych i przystępnych cenami dla ogółu, za dużo na niej było mistrzów, za mało zwyczajnych robotników, za dużo generałów za mało szeregowców. Dlatego wystawa była obrazem naszego uzdolnienia a nie działalności, wysiłków a nie wytrwałej pracy, zbytku, ale nie dobrobytu.

PIEŚŃ KROŻAŃSKA.

Wszechmocny Boże, wiekiusty Panie!
My Cię ze łzami prosimy w pokorze,
Racz więc wystuchać usilne błaganie:
Daj pomścić Kroże!

Dość już cierpienia i łez my wylali,
Jęki Twych wiernych wezbrały przestworze,
Nie dopuść Panie, byśmy wrzód skonałi,
Nim pomścim Kroże.

Nie grzeszym przez to, że pieśń Ci w obłoki
Zemstą zaprawną ślemy w każdej porze,
Bo jak kraj polski długi i szeroki,
Gdzie Moskale — Kroże.

Wciąż tam lud wierny Twój, jak za Nerona,
Szczytem szubonice naznacza bezdroże,
Za wiarę świętą i Ojczyznę kona,
A przykład: Kroże.

Wzmocnij nam ducha, dodaj sił, otuchy,
Panie zastępów, sprawiedliwy Boże!
Gdyż utoniemy tak w rozpaczy głuchej,
Jak ginie Kroże.

Dość już cierpienia i łez my wylali,
Jęki Twych wiernych wezbrały przestworze,
Nie dopuść Panie, byśmy wrzód skonałi,
Nim pomścim Kroże.

Paquet.

Pytania do nagrody.

1.

Dlaczego u nas robotnik tańszy a wy-
rób droższy niż za granicą?

2.

Dlaczego u nas mięso tańsze jak w Wie-
dniu a obiady droższe?

3.

Dlaczego u nas zboże tanie a bułki
małe?

4.

Dlaczego u nas کارا się na brak lu-
dzi do pracy a tylu ludzi jest bez zajęcia?

5.

Dlaczego u nas każdy, kto chce się do-
chrapać do jakiego takiego stanowiska, musi
udawać konserwatystę i klerykała, choćby
nim nie był z przekonania?

Echa procesu Krożańskiego.

Echa tego procesu odbiły się w róż-
nych stronach Europy. — W jednym np.
mieście, leżącym w tejże części świata, ur-
zędnicy policyjni, nacytawszy się w ga-
zetach o sławetnych czynach Klingenberg-
a,

pozazdrościli mu tej sławy, pozbierali więc
naprędce co się dało wojska i luzia na
wracających spokojnie z kościoła mieszkań-
ców, — napadają ich na treforach, kol-
bują, a gdy kto oberzał się na to, dalej
z nim do kozy. — Potem urzędnicy owi,
trzymając się ściśle przykładu Klingen-
berga, oskarżyli jeszcze tych, których tłu-
kli kolbami, że się bić nie pozwolili. Sło-
wem tak, jak w Krożach. — Do procesu
zawezwano oprócz świadków także psychia-
trów, którzy po zbadaniu lekarskim urzę-
dników policyjnych orzekli, że działali oni
pod wpływem sugestyi i oddano ich do
szpitala pod obserwację na parę tygodni.

Lubię nie lubię.

Lubię ja miasto — gdy groz w kieszoni
Kufelek piwa — w lasku zieleni:
Catusik damy — w chwilach rozłąki,
Ale nie lubię — na licach mąki.

Lubię głos wznosić — w kolegów gronie,
Świat bliższym — ubrać dtonie;
Lubię powstawać — przeciw wszęj grozie,
Ale nie lubię — nudzić się w kozie!

Lubię majówki — bale, wycieczki,
Wonne poziomki — z cukrem porzeczeki;
Słodycz wysysać — z mówiących kwiatów,
Ale nie lubię — męzowskich batów.

Lubię spacerować — w wieczór majowy,
Naiwnym pannom — zakręcać głowy;
Lubię gdy gładko — snuje się przęda,
Ale nie lubię — ze stulą księda.

Pawcio Durnicki

na zjeździe literatów i dziennikarzy.

(Ciąg dalszy).

— Widzisz, takie Mościska a znalazły
się sto razy lepiej, niż Tarnów, Rzeszów.
Patrz — idą tutaj — a na przodzie jeden
niesie coś na tacy, nakrytej obrusem.

— Chleb i sól — zwyczaj prastary sło-
wiański, o którym już Herodot wspomina.
Czekaj, muszę do nich kilka słów przemówić.

Wstał, odsunął połowicę swoją delika-
tnym ruchem, pełnym powagi, chrząknął i
już otwierał usta, gdy niosący tacę wrza-
nął tuż pod dzwiami wagonu:

— Warme wurstel — kiełbaski gorące,
świeże!

Tu nastąpiło ciekawe widowisko. Kolory
radości, które płonęły chwilowo na twarzy
pana Nestora, ustąpiły, zostawiając twarz
jego bladą jak kreda, a wystąpiły na mocy
naczyń spółkujących w spotęgowanej sile
na okazałem obliczu jego małżonki, którą
zdawało się, że krew zaleje, że apopleksja
zabije z oburzenia na nędzne Mościska,
co tak haniebnie zawiody jej oczekiwania.

Do samego Lwowa nie mogła się ko-
biecina uspokoić z powodu tych gorących
kiełbasek, o których Herodot nie nie wspo-
mina.

3.

Akcyje Pawcia Durnickiego idą w górę!

Dalszych zapisków Pawcia Durnickiego
nie posiadamy. Nie wiadomo, czy zagineły

(z wielką szkodą dla literatury), czy też
Pawcio dochrapawszy się jakiej takiej sła-
wy na wystawie, spoczął na laurach za
przykładem wielu literatów. W opisie więc
dalszych losów tego bohatera musimy po-
sługiwać się notatkami wysłanego przez
nas na zjazd Asmodeuszka, który doniósł
nam co następuje:

Gdy pociąg nasz z szumem pary wjechał
na dworzec kolei w Lwowie między tłum
ludzi, pozejwego a ciężko uczonego Nes-
torowicza nie można było w żaden sposób
nakłonić do opuszczenia wagonu. Utrzy-
mywał znowu on i jego małżonka, że skoro
sokołów, śpiewaków, zbieraczy marek po-
zowanych, nawet małoletnich sztabaków
przyjmowano mowami, muzykami, owacjami,
to niepodobna, żeby literatów i dzien-
nikarzy gorzej traktowano. Czas jakiś na-
wet był przekonany, że ten cały tłum ro-
jącej się na peronie, wyległ na jego powita-
nie i dawał znak ręką i chustką, aby
wiedziano, gdzie go szukać mają i pokrzą-
kując układał sobie mowę powitalną, za-
czynającą się od słów: Bracia z nad Pełtwi
i dziękująca w dalszym ciągu za tak ser-
deczne przyjęcie.

Dopiero, gdy konduktor zawiadomił go,
że pociąg za parę minut rusza dalej w dro-
gę — zstąpił biedak z kapitolu i po scho-
dkach rzucił się jak z tarpejskiej skały
między plebs niewdzięczny, a małżonka to-
rując mu drogę w tłumie zapytywała ka-

żdego, gdzie tu jest powóz i mieszkanie
przygotowane dla Nestorowicza jubilata.

Ponieważ nikt nie wiedział, ani o
mieszkanie, ani o jublacie; więc musiał
nieborak jak zwykły śmiertelnik udać się
do biura kwatunkowego, gdzie za opłatą
60 halerzy komisowego dostał za 3 gul-
deny dziennie jakąś kwatere na Rurach.
Szczęśliwiej nierównie powiodło się Pawcio-
wi Durnickiemu: trafił on zaraz na peronie
na jakiegoś kolegę z którym miał to szczęś-
cie równocześnie być wydalonym ze szkół.
Ów kolega, Jurcio Błagierkowski (familja
także bardzo liczna w Galicji) ponieważ
miał ciotkę za profesorem uniwersytetu,
spokrewnioną z różnymi posłami, hoftrata-
mi, — w krótkim bardzo czasie wyrobił
sobie weale pokaźne stanowisko we Lwo-
wie, został bowiem urzędnikiem Wydziału,
sekretarzem czy też jakimś innym dostoj-
nikiem koła literackiego, członkiem wielu
towarzystw naukowych i filantropijnych,
członkiem zarządu wystawy, byłwał na ba-
lach u namiestnika, należał do klubu koń-
skiego itd. itd. — że blisko kwadrans
potrzebował recytować swojemu przyjacielo-
wi i koledze z ławy szkolnej wszystkie
swoje tytuły i godności.

Od niego to dowiedział się Durnicki,
że było na peronie kilkunastu członków
komitetu zjazdu literatów i dziennikarzy;
ali ci widząc, kto przyjechał, dali nura
coprędej.

— „Bo uważasz — my urządzając zjazd

że albo aparat elektryczny znajduje się na Marsie lub Jowiszu, albo jeśli w istocie jest na naszej planecie to ci, którzy obsługują, nie mają pojęcia, jak się z tym aparatem obchodzić.

Najniezawodniejszy środek na wywabienie plam.

Bierze się zwyczajnego mydła, rozpuszcza się go w ciepłej wodzie, naciera się tą wodą plamy i wywiesza się splamioną suknię na poręczu mostu zwierzynieckiego na całą noc — a zaręczymy, że do rana nie tylko wszystkie plamy znikną, ale i suknia także.

Ręka rękę myje.

Miłość Ojczyzny — popłaca dziś mało,
Choć dusza ciągnie, nie pozwala ciało;
Miłością człowiek — nie żyje, nie tyje,
Na bok więc mrzonki — ręka rękę myje.
Życie niedługie — kręte wiedzie drogi,
Szedł z Bogiem w sercu, zaszedł między bogi;
Błądów kto wstydzi, fałszem kiedy kryje,
Nim się oglądał, ręce wrogom myje.
Poszedłby prosto, spoziera na boki,
Łapie na oczko, na fałszywe loki;
Kiedy spostrzeże, co robi, jak żyje,
Za późno wracać, co mył dalej myje.

Ojczyzna biedna zwalczona, zdradzona,
Poszedłby walczyć niepozwała żona;
Choćby mu serce do wolności bije,
W obce wiałł brato, obce ręce myje.
Miła ojczyzna, lecz nie równa braci,
Przeważni liczbą, chłopi demokracji;
Dla tłumy święcić, majątek lub sztyję,
Lepiej iść z wrogiem, ręka rękę myje.
Naród więc myje, cudze ręce, nogi,
Brodu za wiele, oczyszczeni wrogi;
Cnym bojownikom, przyszedł pomnik ryje,
Na nim rąk wiele, w cebrzyku pomyje!!

A. K.

Rozkład jazdy pociągów osobowych

ważny od 1 Maja 1894 roku.

Drog. żelaz.	Odchodzą z Krakowa do	Czas środ-kowo-europ.	Drog. żelaz.	Przychodzą do Krakowa z	Czas środ-kowo-europ.
P.	Oświęcima	4:38 rano	P.	Wieliczki	8:05 rano
P.	Oświęcima	6:05 wieczór	F.	"	8:55 wieczór
F.	Warszawy, Prus	5:40 "	F.	Wiednia	8:45 "
F.	Warszawy	9:25 "	F.	Prus, Wiednia	9:48 rano
P.	Lwowa, Podwoleczysk	7:07 rano	F.	Wiednia	6:45 "
P.	Lwowa, Rozwadowa	8:00 "	F.	Prus, Wiednia	10:10 wieczór
P.	Lwowa	10:35 "	P.	Suchej, N. Sącza, Husiatyna	6:05 rano
P.	Lwowa, Podwoleczysk	9:28 wieczór	P.	Suchej	4:33 po poł.
P.	Lwowa, Suczawy	10:55 "	P.	Husiatyna, Suchej, N. Sącza	9:42 wieczór
P.	N. Sącza, Suchej, Chyrowa, Wadowic	8:40 rano	P.	Suczawy, Lwowa	5:00 rano
P.	Suchej	7:05 wieczór	P.	Podwoleczysk, Lwowa, Stryja	6:20 rano
P.	Suchej, N. Sącza, Husiatyna	8:25 rano	F.	Lwowa	2:25 po poł.
F.	Prus, Wiednia	5:40 "	P.	Lwowa, Rozwadowa	8:20 wieczór
F.	Wiednia	6:40 "	P.	Lwowa	9:42 wieczór
F.	Prus, Wiednia	3:05 po poł.	F.	Warszawy	7:48 rano
F.	Wiednia	10:00 wieczór	F.	Warszawy, Prus	5:00 po poł.
P.	Wieliczki	12:00 w poł.	P.	Oświęcima	7:33 rano
P.	"	8:10 wieczór	P.	Oświęcima	7:40 wieczór

W czasie od 25 czerwca do 15 września kursuje lokalny pociąg do Mszany dolnej Chabówki, Rabki wychodzący z Krakowa o godzinie 8:00 rano, przychodzący z powrotem o godzinie 8:20 wieczorem.

P. = kolej państwowa (Karola Ludwika i Transwersalna). — F. = kolej Ferdynanda północna.

Przewodnik Krakowski.

WAWEL.

Groby królewskie zwiedzać można codziennie.

Skarbiec kościelny codziennie o godzinie 10 przed południem, w święta po sumie.

Smocza jama codziennie (za zgłoszeniem się do miejscowej władzy wojskowej) bezpłatnie.

Kościół Panny Marji.

Wielki ołtarz (rzeźba Wita Stwosza), codziennie popołudniu za opłatą.

Wieża (wspaniały widok na miasto i okolice) codziennie bezpłatnie.

Muzea i zbiory naukowe.

Biblioteka Jagiellońska (przy ul. św. Anny) od 9 do 1 dla czytających codziennie, dla zwie-

dzających we Czwartek, a w inne dni za upoważnieniem dyrektora.

Gabinet archeologiczny (w gmachu Biblioteki Jagiell. na dole), codziennie, wyjąwszy święta i ferie, bezpłatnie.

Muzeum techniczno-przemysłowe, (ulica Franciszkańska), codziennie od 10—1 i od 3—5. Wstęp 20 centów.

Biblioteka i zbiory Akademii Umiejętności. Posąg Kopernika z marmuru kararyjskiego, naturalnej wielkości, dłuta W. Gadowskiego (w gmachu Akademii ulica Sławkowska) codziennie od 11 do 1 bezpłatnie.

Wystawa nieustająca Towarz. Przyj. Sztuk Pięknych (w Ryunku głównym w Sukiennicach) codziennie od 11 do 4 prócz Po-

niedziałku. Wstęp 30 ct., w Niedziele 15 cent.

Instytucje finansowe.

TOWARZYSTWO WZAJEMNYCH UBEZPIECZEN w Krakowie. Biura tego Towarzystwa mieszczą się w własnym gmachu przy ul. Kleparz Dz. VII Nr. 124, a mianowicie AJENCJA ZABEZPIECZEN OD OGNIĄ I GRADU w głównym wejściu na dole po lewej stronie, BIURA UBEZPIECZEN NA ŻYCIE na dole druga brama.

TOWARZYSTWO WZAJEMNEGO KREDYTU w Krakowie. Biura mieszczą się w gmachu Towarzystwa wazajemnych ubezpieczeń przy ulicy Kleparz Dz. VII Nr. 124 u głównego wejścia na dole po prawej stronie.

KASA OSZCZĘDNOŚCI, ulica Szpitalna, dom własny. Godziny urzędowania codziennie oprócz świąt od 9—1.

FILJA BANKU HIPOTECZNEGO, Rynek główny, róg ulicy Szewskiej, dom hr. Wodziekich.

BANK GALICYJSKI, Rynek gł. Nr. 19. Godziny biurowe od 9 rano do 3 popołudniu prócz świąt i Niedziel.

TOWARZYSTWO KREDYTOWE REKODZIELNIKÓW i PRZEMYSŁOWCÓW w Krakowie, Rynek główny.

Domy bankowe.

STANISŁAW FEINTUCH, rynek główny, Szara kamienica.

ALBERT MENDELSBURG, Rynek Nr. 15.

KOKS GAZOWY wyrabiany z najlepszych tłustych węgla po cenie **50 ct.** za cetnar cłowy (45 ct. za 100 Klgr.)

Zarząd gazowni miejskiej.

Dalszy ciąg Przewodnika.

Dentyści.

Wszek nauk lekarskich Dr. KAZIMIERZ SZYMKIEWICZ, ordynuje od g. 9 do 1 i od 3 do 5. Ekstrakcje przy użyciu środków znieczulających. Rynek 1. 26.

J. DŁUŻYŃSKI, ul. Floryjańska Nr. 12. I. piętro. Od godziny wpół do 10 do 1szej i od 2 do 5.

W. HREBENDA, ulica Szpitalna Nr. 17. (obok Kasy Oszczędności). Doktorand med. Ordynuje codziennie od godziny 9 do 1 i od 2 do 5.

Apteki.

K. WISZNIEWSKI, apteka pod Gwiazdą, w Krakowie przy ulicy Floryjańskiej, poleca skład wód mineralnych zagranicznych i krajowych, również wyrobów lekarskich zagranicznych i krajowych, perfumerye francuskie oraz przyrządy gumowe i metalowe.

Zakład stolarski.

ROMAN CHMURSKI (firma protokolowana) przeniesiony z ul. Smoleńskiej na ulicę św. Krzyża do własnego domu pod Nr. 7, wykonuje wszelkie roboty fabryczne, kościelne, meblowe, oraz inkrustacje na sposób francuski i angielski, poleca się nadal łaskawym względem Sz. Publiczności.

Magazyn mód.

oraz pracownia sukien i okryć damskich STANISŁAWY ZAMOYSKIEJ, w Krakowie Rynek główny, Skuciennice Nr. 19, poleca znaczny wybór kapeluszy damskich przyjmuje wszelkie zamówienia w zakresie toalety damskiej wchodzące.

Centralne biuro wynajmu mieszkań

W. GRABOWSKIEGO w Krakowie, w Pałacu Nr 7 przy ulicy Wiśnej. Przyjmuje do wynajęcia mieszkania i wynajmuje takowe.

Koncesjonowany zakład pogrzebowy

A. SZAFRAŃSKI ul. Kopernika (Wesoła) Nr. 18, urządza pogrzeby od najskromniejszych do najwspanialszych rozmiarów i posiada skład wszelkich przyborów pogrzebowych.

Zakład artystyczno-fotograficzny.

WACEŁAWA NA WOJEWSKIEGO w Krakowie, w hotelu Europejskim, przy ulicy Lubicz Nr. 5. Zakład urządzony podług wymagań tegoczesnych, wykonuje fotografie we wszystkich formatach jako to: wizytowych, gabinetowych, buduarowych, markatowskich, rójal, minio, grupy zbiorowe i składane. Reprodukuje i zdjęcia z obrazków olejnych, rysunków, planów. — Fotografie emaljowane, kolorowane olejno i t. d. Również zdjęcia zamieszczone wykonuje na ządanie. Polecając Szanownej P. T. Publiczności nowy mój Zakład, dołożyłem wszelkich starań, aby zasłużyć sobie na łaskawe jej względy.

Składy obuwia.

ANTONI MARKIEWICZ, ulica Sławkowska Hotel Saski. Skład obuwia męskiego własnego wyrobu. Za trwałość i dobroć materiału ręczy. Obstalunki i reperacje wykonywa punktualnie. Ceny nader umiarkowane.

MARYA D. DERDZIKOWSKA w Krakowie, ul. św. Jana Nr. 4. Skład i pracownia obuwia męskiego i damskiego. Poleca Sz. Publiczności, wielki wybór obuwia męskiego para od 350, damskiego od złr. 3. Wszelkie reperacje uskutecznia szybko i dokładnie.

Maszyny rolnicze.

J. B. PRÜWER, w Krakowie, ul. Floryjańska 32. Skład maszyn i narzędzi rolniczych amerykańskich, angielskich i szwajcarskich najnowszej konstrukcyj.

Magazyny i handle.

F. LENERT, ul. Sławkowska „pod Gankiem“ Cement portlandzki, gips i farby.

H. FRITSCH, Mały Rynek. Skład towarów kolonialnych, farb win węgierskich i zagranicznych, wódek, nafty amerykańskiej i krajowej. Główny skład herbaty, Cementu Portland i Gipsu.

ANDRZEJ SCHULTZ w Krakowie, Rynek Nr. 32. Handel towarów norwimberghskich i galanterijnych. Skład różańców i koronek kokosowych, kościanych, drewnianych i szklanych, obrazków świętych, krzyżówko, pasyjek i medalików. Wielki wybór koralu prawdziwych i paciorków szklanych, guzików, jedwabiu, nici, bawełny i innych potrzeb do szycia i haftu, przybory do robienia kwiatów, liście najrozmaitsze, papiery i bibułka w arkuszach lub wycinane, nożycki, noże, seczyrki i brzytwy angielskie. Potrzeby do uundurowania dla pp. oficerów i urzędników państwowych. Zamieszcowe obstalunki natychmiast załatwia. Handel założony w 1774 r.

J. BAZES. Wielki skład angielskich, francuzkich, belgijskich i czeskich towarów szklanych, kryształowych, zyrandoli, lamp, akwaryj, złotych rybek i porcelany, przy ul. Grodzkiej Nr. 107 naprzeciw kościoła św. Piotra po najumiarkowańszych cenach fabrycznych.

JULIUSZ GROSSE, Rynek główny, pałac Spiski. Magazyn Herbat i Win.

F. LENERT, ul. Sławkowska „pod Gankiem“. Hurtowny handel win i towarów kolonialnych. Herbata, arak, wódki porter, sery, smalec, słonina i t. p. Hurtowny skład benzyny, eteru, terpentyny, ul. Długa N. 34.

Cukiernie.

ADAM ROSZKOWSKI, Plac Szczepański.
Znana ta Cukiernia przeniesiona z Rynku głównego na Plac Szczepański — zaprowadzona na

sposób warszawski, poleca wykwintnie urządzone pokoje dla dam i osób nie palących — oraz osobne pokoje dla palących urządzone z komfortem na sposób zagraniczny. — Dobra czytelnia dzienników krajowych i zagranicznych. Sala billardowa. Wielki wybór najwyborniejszych cukrów, czekoladek, owoców smażonych, ciast. Lody, likiery i wina, jakoteż chłodniki i nupuje gorące.

WINCENY KONDOLEWICZ przy ulicy Floryjańskiej Nr. 33.

Hotele.

EUROPEJSKI ŁAŃSKIEGO przy dworcu kolejowym obok stacyi kolei konnej. Nowo zbudowany z wygodnem i gustomem urządzeniem. Restauracja w miejscu z wyborną kuchnią.

Magazyny ubiorów męzkich.

ANDRZEJ BERNACKI, ulica Sławkowska 233. Ubioru gotowe, przyjmuje zamówienia. Ręczy za trwałość i dobroć tak materiałów jakoteż roboty. Wypożyczam kostiumy męskie i damskie na bale, kuligi i t. d.

Magazyny.

A. SZAFRAŃSKI Krakow, rynek, Linia A—B, 37. Skład fabryczny farb, lakierów, pokostów, produktów chemicznych, wyrobów gumowych, artykułów gospodarczych i browarniczych, poleca po najumiarkowańszej cenie: Farby olejne w tubach Düsseldorfskie. Farby akwarelowe i gonache. Farby do malowania na porcelanie. Farby emaljowe i majolikowe. Farby do chromofotografii, Farby do imitowania gobelinów. Wszelkie werniki i utensylia do malowania potrzebne. Palety, ampulki, sztalugi, kije (Malstoki) manekiny. Wielki wybór pędzi do robót artystyczno-malarskich. Piłtna na bleitramach i w rozmaitych szerokościach. Ołówki, kalki, papiery rysunkowe, węgle. Wzorki, kasetki na farby. Wielki wybór wyrobów z terakoty do malowania. Wyroby z drzewa lipo wego do malowania (Wachlarze, kasetki). Wielki skład atramentów rozmaitych. Papier listowy w kasetkach. Wszelkie przybory kancelaryjne i rysunkowe.

Litografie.

A. PRUSZYŃSKI, ul. Szewska. Podejmuję się wszelkich robót litograficznych.

Główny skład węgla.

JULIUSZ PRZEWOŃSKI, przy ulicy Pawiej pod L. 12, 14 i 16.

Wyroby masarskie.

STANISŁAW ARMÓŁOWICZ ulica Grodzka 1. 92. Skład wędlin delikatatów swojskich.

Brazownictwo.

JAN GREGORCZYK brzoźnik, przy ul. Floryjańskiej Nr. 24. (pod „Trzema dzwonami“) w Krakowie, odznaczony medalem e. k. Ministerstwa Handlu na Wysta-

wie Krajowej 1887 r. Wyrabia wszelkie roboty kościelne i galanterijne, z brązu, chińskiego srebra i innych metali. Złoci i srebrzy w ogniu, nikluje i bronzuje. Odlewa wszelkie przedmioty z czystego brązu, srebra, pakfonu i cyzleruje takowe.

Wszelkie reperacje i odnawiania wykonywa starannie w jak najkrótszym czasie i po cenach nader przystępnych. Zamieszcowe obstalunki uskutecznia natychmiast odwrotną pocztą.

PIOTR SEIP brzoźnik przy ulicy Floryjańskiej L. 35 w Krakowie, odznaczony na Wystawie krajowej 1887 r. medalem e. k. Ministerstwa handlu, wyrabia wszelkie roboty kościelne, galanterijne z brązu, chińskiego srebra i innych metali; zarazem odlewa z brązu, cynku, srebra itp. płasko-rzeźby, figury z danych modeli.

Zakład optyczny.

A. BIASION w Krakowie optyk Kliniki Okulistycznej e. k. Uniwers. Jagiellońskiego. Magazyn założony w roku 1801, skład i wyrób instrumentów optycznych, fizycznych i matematycznych. Wszelkie narzędzia chirurgiczne z rogu i kauczuku. Największy skład reiszeigów szwajcarskich i francuzskich. Wszelkie reperacje uskuteczniają się natychmiast. Przybory różne: do pisania, rysowania, i malowania. Największy wybór fotografii krajowych i zagranicznych, wizytowych, gabinetowych i do stereoskopów, Skład papierów listowych francuzskich i angielskich z najnowszemi i najgustowniejszemi monogramami oblong. Karty wizytowe litografowane i drukowane. Ceny niskie.

Pracownia rzeźbiarska.

KAZIMIERZ WAKULSKI rzeźbiarz utworzył swą pracownię przy ulicy Szewskiej l. 8, w Krakowie. Wykonuya roboty kościelne, a mianowicie: ołtarze, ambony i wszelkie sprzęty kościelne, rzeźby do mebli, dekoracje salonowe, drzewne i gipsowe. Obstalunki załatwia w jak najkrótszym czasie, po cenach umiarkowanych. Poleca się łaskawym względem Przew. Duchowieństwa i Szan. P. T. Publiczności

ADMINISTRACJA WAPIENNIKÓW i Kamieniołomów miejskich

W PODGÓRZU

sprzedaje

WAPNO SKALISTE

odznaczone listem uznania na Wystawie budowlanej we Lwowie.

WAPNO GASZONE.

Kamień budowlany, brukowy i szuter.

Zamówienia przyjmuje:

Kasa miejska w Podgórzu, Zarząd Wapienika w Podgórzu, Wny P. H. Datniere we Lwowie, ul. Grodecka 3. Telefon Nr. 390.

DODATEK do Nru 20 „DJABŁA“ 1894 r.

Czy dla mnie?

Noc była, pamiętam, piżna, majowa,
Księżyc osrebrzał niebios sklepienia,
Żegnałem ją w progu, szepcząc: bądź zdrowa!
A ona rzekła: do zobaczenia...

Zniknęła za drzwiami — lecz duszy okiem
Widzę ją dalej wśród gwiazd tysiąca...
I biegnę, ciesząc się miłym widokiem:
Mając jej postać w blasku miesiąca...

A ona w tej chwili, jakoby święta,
Uklękła — oczy ku niebu wznosi;
Nabożnie złożyła drobne ręczęta
I o noc dobrą w modlitwie prosi...

Wtem silniej zaczęło serce bić w żonie:
Biegnę, nie wiedząc, dokąd i poce?
I czuję, jak ogień pali mi skronie!
Widzę, że tylko gwiazdki migocą...

Więc nad jej okienkiem pytam świecącą,
Czyli modlitwy cichej nie słyszysz,
Co szepce mój biały anioł kłęczący...
I odpowiedzi czekam wśród ciszy.

Daremnie pytałem złotej gwiazdeczki;
Błado migocące, długo słuchała
Słów cichych modlitwy mojej dziewczęci:
Spojrzała na mnie i zapłakała...

A za chwilę zgasił jej złoty płomyczek!
Gwiazdka na ziemię spada bez życia
I grób swój znalazła pośród różyczek...
Nic mi nie powie z tego ukrycia.

Więc dalej: czy nie wie — pytam miesiąca,
Dla kogo była o noc szczęśliwa...
Mej ulubie modlitwa taka gorąca —
I słyszę ciszę znów uporczywą...

A księżyc srebrzysty milczy na niebie,
Bo, że nie dla mnie, nie chce powiedzieć,
A ona netylko prosi dla siebie!...
Że nie dla mnie — mogłem sam wiedzieć!...

Kawiarniana polityka.

— Nie! Wiecie panowie, że to szkan-
dał, żeby polscy malarze chcieli malować
zwycięstwo oręża moskiewskiego nad Bere-
zyną.

— Ależ, zastanówcie się panowie, że
to nie oręż moskiewski, jeno głód i mróz
pokonały armie Napoleona. Zresztą ja nie
widzę znowu w tem nic tak złego, że polski
pendzel przypomniał Francuzom tak ko-
chającym się z Moskalami, jakie od nich
kiedyś ciągi brali.

— A ja powiadam, że to zdrada kraju —
druga Targowica.

— Przepraszam — jakiego pan fachu?
— Ja? Ja jestem malarzem — i dla-
tego ścierpieć nie mogę...

— Że Fałat i Kosak lepiej malują od
pana i mają większą sławę. Bardzo wierzę.

Rozmowa.

— Nie wiesz ty kiedy będzie odsło-
nięcie pomnika Mickiewicza?

— Dla czego się pytasz?

— Bo moja ciotka postanowiła jechać
na całą zimę do Paryża, ale pierwszej chce
być w Krakowie na tej uroczystości.

— Napiszże jej, ażeby jechała zaraz do
Paryża nie czekając na tę uroczystość, która
Bóg wie kiedy nastąpi i ciotka twoja go-
towa w kraju na zimę pozostać.

— Z czego tak sądzisz?

— Bo o ile wiem, to Mickiewicza pom-
nik pojedzie pierw na kurację do Karls-
badu.

Pro memoria.

Genesis „Szlachetnej denuncjacji“ i nieprzerwal-
ności jej przez lat trzydzieści.

P. Stanisław Koźmian w dziele swoim
p. t.: „Rzecz o roku 1863“, pisze na str.
140—141, że „J. D. który był wówczas
profesorem Uniwersytetu Jagiellońskiego,
należał do tych barzo wyjątkowych lu-
dzi, którzy wtedy zupełnie jasno i trzeźwo
patrzyli na wypadki i przyszłość. Ani razu
nie zachwiał się w swoim zdaniu o zgu-
bności powstania, nie krył się ze swoim
przekonaniem i odpowiednio się zach-
owywał (1). Napominał razu jednego ucznia
Uniwersytetu w tym duchu. — Spotykawszy
się z naczelnikiem komisji namiestniczej
w Krakowie, Augustem Merkle, rzekł do
niego J. D.: iż podczas gdy on imieniem
razu wywaja ciągle Senat, aby odwołał
młodzież od brania udziału w powstaniu,
pod okiem władz odbywa się w Krakowie
werbunek do oddziałów, co jest niepojętą
sprzecznością i nie może wzmocnić wpły-
wu profesorów chcących młodzież powstrzy-
mać. — Naczelnik Merkel w Krakowie,
znośił się z policyjnymi agentami rosyj-
skimi, a ci tajemnie przebywali w Kra-
kowie“.

Uważny czytelnik, znajdzie w powyż-
szem dziele Koźmiana wiele podobnych ciek-
awości, a nawet zręczność do szczerego
śmiechu, czytając na str. 132 że: „Jeden
Wielopolski posiadł sekret recepty i
kuracji zbawczej“. Naturalnie tą „kuracją
zbawczą“, zdaniem Koźmiana, była owa
sławna „Branka“ Wielopolskiego, która
doprowadziła cały naród (oprócz odstę-
pów) do powstania! My w aktach djabel-
skich zapiszmy i drugi fakt stwierdzający
nieprzerwalność „Szlachetnej denuncjacji“,
przypominając zanie myślącej publiczności,
artykuł ze 101 Nru „Czasu“ r. b. p. t.:
„Kto winien“, denuncjujący o „składkach
zbieranych przed kilku laty w Warsza-
wie na Skarb narodowy“.

NASZE DZIECI,

Handzia (kilkolętnia). Mamo, jakie imię
na chrzcicie dali dziecku cioci?

Mama. Marja.

Handzia (zadająca). Nie mieli co robić...
Mogli je lepiej byli ochrzcić na chłopczyka.

Nauczycielka. Gdy chcesz kupić 12
guzików, możesz żądać tuzin, bo tuzin li-
czy 12 sztuk. Gdy mówisz o dniu i nocy,
możesz mówić doba; doba ma 24 godzin.
Rozumiesz?

Uczennica. Rozumiem.

Nauczycielka. Jak powiesz zatem, gdy
ci będzie potrzeba 24 guzików?

Uczennica. Proszę o dobę guzików.

Przestoga (legenda.)

Pylłem odziany, zmęczony podróżny
Szedł sobie drogą. Krok jego ostrożny
Zdażał niepewnie śród gęstego lasu.
Noc była ciemna: więc usiadł na piasku
Tuż obok dębu — dębu stuletniego.
Zmieniony zasnął — a wtem koło niego
Zrywa się wicher, szaleje po lesie,
Wrywa drzewa, piasek wzdyma niesie —
Rzuca do góry; to w wiru postaci
Tęczy w parowach wrzeszcie gdzieś się traci
I echa tylko słychać pośród ciszy...
Podróżny we śnie wszystko jednak słyszy
Słyszcy jak dąb ów, pod którym spoczywa,
Pieśń gminną, dawną, do ucha mu śpiewa:
„Przed wiełu laty, gdzie ten las tu stoi,
Gdzie co noc wicher po parowach broi,
Gdzie różnych duchów i strachów nie miara,
Było miasteczko — jak wieś niesie stara,
Osada ładna i wcale zamożna;
Jej tylko ludność, niestety, bezbożna!
Wszędzie swar tylko i w wiecznej niezgodzie
Płynęły obmów wezbrane powódzie
Kopali doły jedni pod drugimi —
Aż wrzeszcie wszyscy przepadli gdzieś w ziemi
Pamiętam jak dziś: słońce zaszło krwawo
I nocna czysza ulice zalega.

Wtem jeden z domów okrył się kurzawą,
Z którego potem ognista wybiegła
Rzeka szeroka — istna kara boża!
Płomienie straszne, jak odnoga morza,
Siarki płonącej dolinę zalały:
Ten chwytą wiadro i wodą zalewa —
Ten dach osęką i hakiem rozrywa;
Lecz nadaremnie — bo w tem się otwiera
Otlehań bezdenna i wszystko pożera:
Domy, ulice i drzewa wśród sadu —
Całe miasteczko zginęło bez śladu...
Mnie tylko dęba, ominęła kara,
Widocznie na to — jak niesie wieść stara —
Bym był przestogą późnej potomości,
Jeżli podobnej odda się — podłości...“
Ocknął podróżny i spojrział do góry —
Dąb stał jak przedtem; tylko nad nim chmurę
Sunęły szybko po niebios błękitie
I sowa — czarna — darła się na zyczenie...
Powstał podróżny — a przejętej twórcą
Zegnął się krzyżem i szedł dalej drogą...
* * *

Wolność prasy.

— Uwas jest przecie wolność prasy?
— O tak jest! zwłaszcza na ulicy pra-
sują bezkarnie ludzi bezbronych.

CIEKAWY.

Przed kilku dniami znaleźliśmy na jednej z ławek plantacji manuskrypt, ale nie cały. Widocznie znajduje się już w którejś drukarni czyjaś praca — albo ma być dopiero dana. Będzie to albo książeczka albo broszura noworoczna — podająca wiele ciekawych szczegółów o krakowskich sprawach. W manuskrypcie tym znaleźliśmy rozdział „O historyjkach magistrackich“, a w nim wyczytaliśmy: „Pytania i odpowiedzi“.

Nie możemy się wstrzymać od umieszczenia w „Djable“ tych pytań, ale bez odpowiedzi. Szanowny a nieznan autor przebaczy, że bez jego pozwolenia umieszczamy pytanie same — a to w przekonanym, że stanie się ciekawą cudość, czyli, że nasze wyjątków umieszczenie będzie wyborną reklamą dla całości tej pracy, która niezawodnie po wyjściu z druku, zasłuży sobie na szczerze uznanie czytelników:

PYTANIA:

1. Komu wolno wyrabiać i dostarczać kwas karbolowy gminie m. Krakowa?

2. Któremu z urzędników miejskich wolno mieszkać za darmo w budynku miejskim, a równocześnie pobierać kwaterunkowe?

3. Kto prowadzi znakomicie pod olbrzymią kontrolą składy ekonomatu i inwentarz miejski?

4. Dlaczego nie parceluje się realności miejskiej, zakupionej od W. doktora Harajewicza?

5. Dlaczego się nie parceluje Maślakowski?

6. Kto potrafi w Radzie m. wszystko przeprowadzić?

7. Dlaczego nie sprzedaje się realności zakupionej od hr. Reja przy młynach królewskich?

8. Kto najtaniej potrafi w mniemaniu pewnych Radców dostarczyć białizny i szycie teje, dla gminy m. Krakowa i z jakiej to przyczyny?

9. Komu wolno w każdym większym kosztorysie policzyć sobie osobne wynagrodzenie za plany i remunerację?

10. Kto jest w nieustających łaskach u sekcji gospodarczej — i czyjej czynności nawet kontrolować nie trzeba?

11. Od kogo można się nauczyć praktycznie a tanio budować studnię na podwórce magistrackim?

12. Kogo nie wypada skarżyć przed Radą z wykonania robót kowalskich i ślusarskich?

13. Kto nakazuje rzemieślnikom robić co potrzebne dla miasta nie zapytawszy pierwszej ani Prezydenta ani Wiceprezydenta czy można narażać na wydatki i to wielkie pracujących — a potem na odmowę płacenia za to, co było wykonaniem bez polecenia gminy?

14. Kto posiada kwalifikacje dostateczne na nauczyciela dla wszystkich urzędników i sług miejskich w sprawach gospodarczych?

15. Na wzorowego gospodarza gruntów i domów miejskich?

16. Na zamawiającego najlepiej i najtaniej kupującego wszystko czego gmina potrzebuje?

17. Kto posiada własności tajemnicze indyjskiego czarodzieja — umięjącego wywodzić krząjącą się cholera — a później środkami, sobie tylko znanymi, wystraszać ją z rodzin zamożnych?

18. Kto byłby najdoskonalszym kontrolerem rachunkowości miejskiej — w dostarczaniu podwód, liczeniu przez urzędników pewnych numeracji nadzwyczajnych.

(Ciąg dal. nastąpi).

WIERSZ.

Galicja z piasku — ulepiony gmach,
Chciała być moją — sprowadzi krach;
Chciała wystawą — podnieść biedny kraj,
Deszczem pokropił — w błocie zginął raj.

Naród zgłodzony — pragnie manny z nieb,
Żołyzna wielka, — choć się zrodził chleb;
Lwów ponastawia! — pawilonów, bram,
A rzeki wolne, — nie ma żadnych tam.

Świetna wystawa, — bogactw wszelkich w bród,
Chorozy w kraju, — wielka nędza, głód!
Śmierć sprawia żniwo — skoczny wiedzie tan,
Skarby wystawia, z nędzy sztydzi pan.

Gdzie spojrzeć górą — zaganięzny sztyk,
Dołem powietrze — przedśmiertelny krzyk;
Góra i w zimie — rozkoszny ma maj,
Dołem i żydek — lamentuje waj!

Upadła Polska, — zgruby nastał czas,
Wszelkie nauki — dawno poszły w las;
Zbrodnie panują, — w dzień panuje noc.
O Boże wielki! — zmień lub zniszcz — masz moc!!

A. K.

LIST.

Tarnów dnia 13 października

Droga Mineczko!

Zdziwi Cię Mineczko data listu i spytasz skąd się wzięłam w Tarnowie? Ot Moskalisko moje chciało mi zrobić frejdę, pojechał z mną po raz drugi do Lwowa na wystawę incognito, Natura jednak ciągnie wilka do lasu, to też gdy rura spotkał znajomego na peronie w Tarnowie, zaczęła się trąbka i musiałam się na to zgodzić, aby pozostać z nim w Tarnowie do drugiego pociągu. Zachcianka była dla mnie dogodna, bo mogłam znów zobaczyć teatrzyk, w którym się występowało, gdy się było młodszą, facetów za nos się wodziło, bo się ich miało tuzinami.

Przysłałam do teatru; trochę go odnowiono, ale jak fatalny dostęp! Powiedział Ci, gdy tylko dobrze uważać nie będziesz, już możesz z małego wązkiego mostu spaść i nogę skrócić, a bufet na sposób starożytny urządzony na dwóch straganach. Czekalam na początek, ale prowincja, to prowincja; zdaje się jej, że należy do dobrego tonu spażnianie się o 1/3 godziny. Po kapeli wojskowej spodziewałam się nieco lepszej gry, a może to im się tym razem tylko nie udało,

bo Zyrownicki jest przecież dobrym kapelmistrzem. Dawano „Jak się śmieją i płaczą w Krakowie“. W obsadzie ról, od czasu jak widziałam w Krakowie, zaszła zmiana: Annę grała Borkowska, Kaspra Jednowski, Antosię Bertoletti. Najwięcej uwagi zwracałam więc na tę trójkę.

Borkowską widziałam zawsze w rolach nawięzłych, Anna była więc pierwszą kreacją poważno-liryczną, przypatrywałam się pilnie i z zajęciem i powiem Ci że dziewczę to młode grała swą przewyższyło moje oczekiwanie. Słizną była scena rozpacz w IV. akcie, uczucia przenosiły się żywo ze sceny na widzów, oklaskom i wołaniom nie było końca. Jednowski był wcale dobrym Kasprem, za kuplety zbierał liczne oklaski; śpiewowi Bertoletti nie można nic zarzucić, gra jej nie mniej sadowała. Na jedno tylko noskiem kłosem oto mi się zdaje, że Lasocka coraz więcej manieruje.

Reszta grała tak, jak Ci już raz pisałam i wogóle dobrze. Dobrą parą była wójt i wójtowa z Bierzanowa Nynkowski i Gajewska.

Myszkowskiego chwaliłoby tyle, co wątpię, iż kiedykolwiek nie gra z werwą, humorem w ogóle doskonałe.

Całuję cię w sam ładny twój pysiśko kochana Mineczko. Przy sposobności znowu kiedyś napiszę.

Tvoja Cię kochająca Józia.

„W STULETNIĄ ROCZNICĘ“

Boże Ojczy, zwróć twarz Twoją
Na Ojczyznę biedną moją
Bądź litościw, zdźwignij serce
W narodowej poniewierce.

Polska przecież wicki całe
Na Twą cześć, na Twoją chwałę
Znaku krzyża wciąż bronidła
I przedmurzem światu była.

O piersi Jej synów mężnych
Rozbijają się wciąż hordy
Ludów licznych i potężnych
Niosących w świat, rzezie, mordy.

Wszak to kośćmi tychże dzieci
Padłych w walce za Twą wiarę
Polska jeszcze dzisiaj świeci
Za coś więc znosi swą karę

Wszak pokuta trwa wiek cały
Srogich męczarni piekło znosim
Krwi strumienie się przelały
O litość Cię więc już prosim
Bo za srogie już te męki
Niech więc gniew Twój trwałe prze-
[stanie]

Niech umilkną cierpień jęki
„Wolną Polskę“ wróć nam Panie!
Spartakus.

UMUNDUROWANI.

Przejezdny: — Mój kawalerze, z którego ty hotelu służący? Jeżeli ze Saskiego, to byś tam może oddał list jednemu panu...

Uczeń (urazony): — Przepraszam pana, bo ja jestem: uczeń gimnazjalny!

Według metody ś. p. mojego męża

UDZIELAM

Lekcji Tańców

prywatnie we własnym mieszkaniu
przy placu Szczepańskim 9,

I. piętro.

Józefa Ekerowa.

SPECYALNOŚCI

lakiery i kremy

do odnowienia i odświeżania
żółtych i brązowych buciów
polecają

REIM i FRIEDRICH

Kraków ul. Floryańska I. 45.

Dr. Albin Kazimierz Schwarz

mieszka obecnie

przy ul. Sławkowskiej L. 8., I. p.

ordynuje 9—?

od godziny 3 — 5 po południu.

Zboczenia mowy

LECZY

D^r. RADECKI

Kraków, ul. Mikołajska 8,
przyjmuje od godziny 2—4.

Bronisława Krasickiego

Biurowywiadownicze, pośrednictwa, informacyj i ogłoszeń.

Zakład fiaków, publicznych posługaczy i przemyśle mebli etc.

w Jarosławiu, w domu Dra Richtera obok Wałów.

Streczy:

ofycjalistów, służbę, robotników i kolektantów do kwestowania, pośredniczy w kupnachs, dzierżawach, najmie, wyszukiwaniu wspólników, udziela wszelkich informacyj w interesach handlowych i prywatnych itd.

Objąłem

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY

po ś. p. docencie K. Goebłu

przy placu WW. Świętych, I. 10, I. piętro.

Oddział techniczny zostaje pod kierunkiem p. Lemparta, długoletniego zastępcy ś. p. docenta Goebła, w czasie jego słabości.

Zakład został otwarty z dniem 1-go kwietnia 1891 r

9—? Dr. med. Jan Starachowcz,
dentysta.

DONIESIENIE.

Jego Cesarsko-Królewskiej Wysokości Najdostojniejszego
Arcyksięcia Rainera Dyrekcyja klucza Lanckorona Izdebnik w Galicyi ma zaszczyt oznajmić P. T. Publiczności, że

fabryka Jarzębiaku i likierów zdrowotnych

wraz

z fabryką Konserw jarzynowych

zakończona w r. 1884 pod firmą Jego Wysokości Księcia Maurycego Montleart Saxe-Courlande w Izdebniku, przeszła już z dniem 1 stycznia 1892 r. na własność **Jego ces. król. Wysokości Arcyksięcia Rainera**, którą to firmę jednak nosi dopiero po 1 stycznia 1893 r.

Ani w kierownictwie fabryki, ani w wyrobie produktów, ani w sposobie etykietowania wyrobów nie zajdzie żadna zmiana.

Przy tej sposobności zwracamy uwagę Szanownej P. T. Publiczności na to, że nie możemy ręczyć za prawdziwość naszych wyrobów, jak tylko w naszych oryginalnych butelkach, z nienaruszoną kapslą i banderolą, na której jest umieszczona marka ochronna.

Raczej zatem Szanowna Publiczność przekonać się z naszych oryginalnych butelek o smaku i dobroci **Izdebnickich wódek zdrowotnych**, ażeby potem tem łatwiej mógł ocenić różnicę smaku falsyfikatów, podkopujących możelnie rozwijający się przemysł rodziny, a sprzedawanych w handelkach z naszych niestety butelek na kieliszki.

Izdebnik w grudniu 1892.

Dyrekcya Skarbu Izdebnickiego.

APTEKA pod ŻŁOTYM SŁONIEM

E. HELLERA

ulica Grodzka, róg placu Dominikańskiego

poleca znakomite **WINA LECZNICZE**,

Specyfiky krajowe i zagraniczne. Wody mineralne.

OPATRUNKI CHIRURGICZNE.

Nowo otworzony

SKŁAD HERBATY

Karawanowej Kjachtyńskiej z Syberyi

JOZEF RYBICKI

ulica Floryańska L. 28.

Dr. S. Skobel

SPECJALISTA CHOROŃ SKÓRNYCH I SYFILISTYCZNYCH

mieszka obecnie

w Rynku głównym, Nr. 23, II piętro,

gdzie księgarnia Gebethnera i Sp.

ordynuje jak dawniej od godz. 2 do 5
po południu. 9—?

H. Kretschmer

w Krakowie — rynek główny Nr. 10.
HANDEL

towarów korzennych i norymberskich,
skład artykułów religijnych, jako to;

Różańców, Koronek, Krzyżyków, Medalików
różnych paciorków i wielki wybór obrazów
świętych.

Poleca się łaskawej pamięci Sz. Publiczności.

Na składzie najlepszy lakier bursztynowy, przedko
schnący do zapuszczania posadzek.

9—? Ceny bardzo niskie.

Biuro Świderskiego

w Tarnowie

poszukuje i poleca ofiejalistów prywa-
tnych, guwernantki, bony wszelkiej na-
rodowości i wszelką służbę męską
i żeńską. 9—?

Dr. Tuszyński

ul. Sławkowska l. 20, piętro l.,

leczy z gwarancją — Dyfteryę, świeże
i dawne choroby płciowe, karbunkula, skro-
fuły, różę, biegunki, upławy białe, kapkę
chroniczną.

W. JACHIMOWICZ

malarz dekoracyjny

w Krakowie, ulica Dietla Nr. 101,

wprost ulicy Wielopole,

podajemy się malowania kościołów pałaców itp.

wykonuje

WSZELKIE DEKORACJE, FIRMY I WYSTAWY

zlócenia, bronzowania,

lakierowanie mebli, naśladowane drzewo
i marmur.

Kuchnia domowa

przy ulicy Sławkowskiej l. 6,

pierszoje piętro,

vis — à — vis Hotelu Saskiego

WYDAJE 9—24

śniadania, obiady i kolacje

w przyzwoicie urządzonej lokalu

po cenach dla każdego przystępnych.

FARBIARNIA

i Pralnia Chemiczna

KRAKÓW,

róg Karmelickiej i Garbarskiej 17,
przyjmuje

bo farbowania, prania lub od-
czyszczania

wszelkie materje jedwabne, wełniane,
bawełniane, aksamity, koronki i. t. p.

Z uszanowaniem

Piotr Utelski.

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić
Szan. P. T. Publiczność, że

FILIA

polskiej fabryki rękawiczek

oraz bandaży i szelek

przeniesiona z ulicy Grodzkiej Nr. 25,

na ul. Grodzką Nr. 35, obok Kosza.

Dziękując za dotychczasowe względy,
upraszam o dalsze odwiedziny

z poważaniem **Antoni M. Mirkiewicz.**

MAGAZYN

AU BON MARCHÉ

FILIPA EILE

W KRAKOWIE,

przy ulicy Grodzkiej pod L 6,

na zaszczyt polecieć Szan. Publiczności

POWIĘKSZONY MAGAZYN NOWOŚCI

zaopatrzonej

w albumy pluszowe i skórkowe we wszelkich rozmiarach i gatunkach, tudzież wyroby z brązu, majoliki, skóry, necessary, pugilaresy, pamiętniki, teczki, jakoteż mydła, perfumy angielskie i francuskie, biżuterie, laski, parasole, krawaty, bieliznę męską, rękawiczki, torby podróżne, pledy, wachlarze, nadto prawdziwe franc. gilzy do papierosów firmy Cawley & Henry i różne inne nowości

11—?

po cenach umiarkowanych.

POREBSKI & ZIMLER

(dawniej Józef Riedel)

w Krakowie, Rynek gł. l. 8,

polecają:

SKŁAD TOWARÓW DROBIAZGOWYCH DLA DOMOWEGO UŻYTKU
PRZYBÓRÓW DO KRAWIECZYŹNYCH ROBÓT RĘCZNYCH
oraz materiałów różnego rodzaju do robót szydełkowych,
drutowych, do haftu itd.

WYBÓR PRZYBÓRÓW I MATERJI KOŚCIELNYCH. — PRACOWNIA SZAT KOŚCIELNYCH.

SKŁAD HERBATY.

Bawełny: saskie, lipskie i harlandzkie. — Nici do maszynowego szycia z angielskich fabryk
Towary galanteryjne, skórzane i na drzewie rzeźbione.

SKŁAD PIWA I PORTERU

z browaru

ARCYKSIĘCIA ALBRECHTA

w Żywcu.

Takowe sprzedają po następujących cenach:

Piwo cesarskie . . . 10 ct.	Porter . . . . . 16 ct
„ marcowe . . . 12 „	Ale . . . . . 16 „

Przy odbiorze 10 butelek naraz odpowiedni rabat. Również przyjmują zamówienia na piwo żywieckie w Bezkach.

G. Lazar. — Kraków,

ulica Florjańska L. 25.

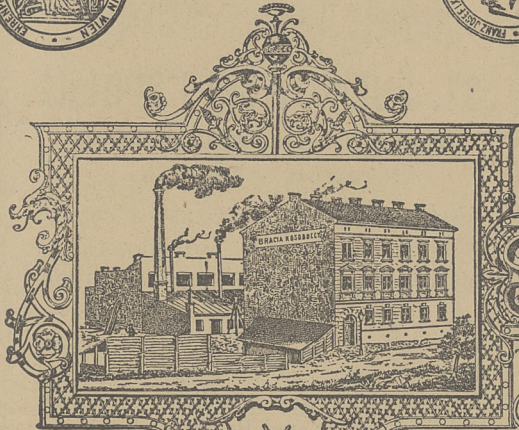

Srebrny medal za usługi
z Wystawy krajowej z r. 1887
dany przez c. k. Minist. handlu.

**PIERWSZA
PAROWA FABRYKA
WYROBÓW
ślusarsko-budowlanych**

BRACIA KOSOBUCCY.

W KRAKOWIE

ulica Starowińska L. 81. Dom własny.

Zawiadamiamy Szan. Panów architektów, inżynierów i większe zakłady handlowe, że otworzyliśmy fabrykę parową wyrobów wszelkiego rodzaju: okuć budowlanych jakoteż i stylowych, krat i drzwi żelaznych, okuć żelaznych, bram dla fabryk, balkonów, werand, schodów kręconych i prostopadłych, bram suwanych na szynach, krat i ogrodzeń grobowych, krzyży i t. p. wchodzące konstrukcje żelazne przytem podejmujemy się wszelkiego rodzaju reperacji maszyn pomocniczych, aparatów, stacji wodociągowych, robienia i ustawiania transmisji, reperacji młynów, wszelkiego rodzaju robót tokarskich, żelaznych, mosiężnych, gusstalowych, stempli i matryce, przytem polecamy Panom inżynierom do ziemnych robót rozpięrcze zapomocą gwintu toczonego, lewego i prawego, jako najpraktyczniejszy środek wypróbowany przy kanalizacji.

Donosimy PP. fabrykantom wyrobów betonowych, iż wyrabiamy
dotąd nieznane maszyny oraz formy do robienia posadzek betonowych.

Wszystkie zamówienia wykonywamy szybko i dokładnie.

☛ Ceny fabryczne. ☚

7-24

Kapelusze

MEZKIE I DZIECINNE FILCOWE,
KRAWATY,
Gorsety damskie nowego kroju,
Bieliznę męską
w wielkim wyborze, polecają
BR. BILEWSCY
w Krakowie, obok kościoła N. P. Marji.

HOTEL EUROPEJSKI

W KRAKOWIE
przy dworcu kolei żelaznej — obok stacji kolei konnej.
Nowo zbudowany, mieszczący 80 pokoi gościnnych, stajnie, wozownie.
Restauracja w miejscu. 9-24
Pokoje z pościelą po cenie 60 ct. za dobę i wyżej, — zaś miesięcznie po cenie od 15 złr.

Skład główny kuraczejnych: Koniaku francuzkiego i Wina Malagi.

Handel „pod Palma“ ANTONIEGO HAWELKI w Krakowie, w Rynku głównym,

poleca: wszelkie **Towary kurzenne**. — Wina węgierskie, austriackie, francuskie, burgundzkie, reńskie, hiszpańskie, tyrolskie, włoskie, szampańskie i pomarańczowe. — **Rumy, Araki i Esencja** trjesteńska. — **Likiery** holenderskie, francuskie i krajowe. **Koniak** kuraczejny francuski. — **Wódki** gdańskie, angielskie, szwajcarskie i krajowe. — **Porter** angielski. — **Piwo** angielskie, pilzneńskie. — **Herbatę** rosyjską braci K. i S. Popow, w paczkach oryginalnych i londyńską na kilogramy. — **Cacao** amsterdamskie i krajowe. — **Czekoladę** Sucharda i krajową w różnych gatunkach. — **Ekstrakt czekoladowy**. — **Cukierki** czekoladowe angielskie i słodowe. — **Makaroniki i Biszkopyt** deserowe angielskie i krajowe. — **Owoce** południowe świeże, suszone i smażone w cukrze. — **Kalafiori** letnią porą krajowe, zimową algierskie. **Kompoty** włoskie i **Imbir** chiński na kilogramy, oraz wszelkiego rodzaju **Bakalje**. — **Wędliny** wustalskie i krajowe. — **Paszty** strassburskie i domowe z dziczyzny i **Kwicozoty** faszerowane. — **Ostrygi** holsztyńskie i ostendzkie. — **Kawior** astrachanski i **Słedzie** pocztowe w każdej porze roku. — **Ryby** w puszkach w oliwie marynowane i wędzone; zimą świeże morskie i rzeczne. — **Sardynki** francuskie Philippe & Canaud. **Homary, Łososze** amerykański. **Trufle, Ananasy, Szparagi, Szampiony, Karzochy, Groszek i fasolka** zielona w puszkach. — **Różne Konserwy, Sosy, Musztardy**: francuska, angielska kremśka i krakowska; oraz wszelkie **przyprawy** do potraw. — **Ekstrakt Liebiga i Kemmericha**. — **Bulion** na kilogramy w najlepszym gatunku. — **Sery** wszelkiego rodzaju, krajowe i zagraniczne. — **Oliwę** niefiską, i prowancą. — **Winogrona** kuraczejne włoskie i badenskie, zimową porą hiszpańskie oraz różne **Owoce** włoskie i tyrolskie.

Dziczyznie i **Zwierzęznie** jesienną i zimową porą.
Sklep frontowy odosobniony od bufetu dla osób kupujących zaopatrzoney w najświeższe towary kolonialne, owoce, wina i delikatesy.

Przy handlu znajdują się obszerne lokale, oraz oddzielne gabinety urządzone do **śniadań i kolacji** z osobnym wchoodem.

W handlu zamawiać można **ryby morskie, dziczyznie, wszelkiego rodzaju paszty** z dziczyzny własnego wyrobu na zimno i gorąco, — **galantyny, rolad** a z prosiecia, **galarety, majonezy** z ryb, **auszpiki** i t. p. **Kanapki** (Saudwice) tak mięsne jako i postne. — *Ceny stale.* 11—?

Przy handlu obszerny lokal do **śniadań**, oraz dla większych zebrań (i gabinetów)

KOKS.

Aby powstrzymać dówóz koks pruskiego w okolice Krakowa, a jednocześnie ułatwić i upowszechnić użycie **koks naszego**

w warsztatach kuźniach i gospodarstwach domowych sprzedajemy **KOKS GAZOWY**

wyrabiany z najlepszych tłustych węgla po cenie **50 centów** za cetnar cłowy (biorący 100 cetnarów płaci po 45 ct.)

na żądanie dajemy Koks maszyną łamany i odstawiamy do domu.

11—?

Zarząd gazowni miejskiej.

Pierwsza krajowa

**FABRYKA WYROBÓW PLATEROWANYCH
i ODLEWARNIA METALI**

JAKUBOWSKI & JARRA

W KRAKOWIE,

ul. Berka Josełowicza l. 19, Magazyn Sukiennice l. 26, we Lwowie Rynek l. 26

Składy Komisowe w ważniejszych miastach Galicyi i na Bukowinie

poleca swoje wyroby.

Wykonywa wszelkie reperacje — srebrzenie i zloczenie w ogniu i galwanicznie po cenach przystępnych.

Utrzymuje stale na składzie Samowary tulskie, Herbatę rosyjską z Chin poleca jako nowość herbatę w cegielkach z wysiewek najlepszych gatunków ¼ funta 60 ct.

Nr. telefonu biura 202. — Nr. telefonu fabryki 180.

Fabryka wyrobów metalowych ST. SULIKOWSKI i SPÓŁKA

Dawniej Pierwsza Spółka blacharska
Kraków — Dębniki.

Biuro fabryczne ul. Bracka 5.

Fabryka wykonywa wszelkie roboty blacharskie wraz ze ślusarskimi i mośięzniczami.

Przybory dla c. k. kolei żelaznych jak: latarnie parowozowe, tendrowe, lampy wagonowe, tarcze sygnałowe, wiaderka, naczynia na smarowidła płynne i stałe itp.

Prowadzi dział wszelkich robót blacharskich do budowy, zakłada wodociągi, clozety nadkanałowe, zlewy i dzwonki elektryczne.

JAKÓB BETTER

FABRYKA WYROBÓW BETONOWYCH,

SKŁAD MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

Kraków — ulica św. Jana Nr. 3,

Papa dachowa ogniotrwała,

Szyfer czyli łupek szlaski, angielski i belgijski,

Rury steingutowe,

KANAŁY i RYNNY BETONOWE,

Posadzki cementowe, steingutowe i mozaikowe,

PORTLAND CEMENT OPOLSKI I SZCZAKOWIECKI,

Wapno hydrauliczne kufszteinskie,

Gips murarski i rzeźbiarski,

TRZCINA, GWOŹDZIE, DRUT SUFITOWY,

Cegły i płyty ogniotrwałe.

Podjekuje wszelkie pokrycia dachów papą ogniotrwałą, dachówką falcowaną, szyfrem szlaskim jak i angielskim.

WSZECH NAUK LEKARSKICH

Dr. Jan Chrzyciel Hoeflich

Lekarz Szpitala św. Łazarza,

po odbyciu praktyki na klinikach wiedeńskich w zakresie akuszerji, chorób kobiecych i dzieciennych, tudzież w zakładzie X. Kneippa w Wörishofen —

ordynuje od 10—12 i od 2—4 godz.

przy ulicy Batorego Nr. 21.

A. SZAFRAŃSKI

Kraków, Rynek, Linia A-B, 37.

Skład fabryczny farb, lakierów, pokostów, produktów chemicznych, wyrobów gumowych, artykułów gospodarczych i browarniczych,

poleca po najumiarkowańszej cenie:

Farby olejne w tubach Düsseldorfskie.
„ akwarelowe i gonache.
„ do malowania na porcelanie.
„ emaljowe i majolikowe.
„ do chromofotografii.
„ do imitowania gobelinów.

Wszelkie werniksy i utensylia do malowania potrzebne.

Palety, ampułki, sztalugi, kije (Malstoki) manekiny.

Wielki wybór pedzli do robót artystyczno malarskich.

Płótna na bleitramach i w rozmaitych szerokościach.

Ołówki, kalki, papiery rysunkowe, węgle.

Wzorki, kasetki na farby.

Wielki wybór wyrobów z terakoty do malowania.

Wyroby z drzewa lipowego do malowania (Wachlarze, kasetki)

Wielki skład atramentów rozmaitych.

Papier listowy w kasetkach.

Wszelkie przybory kancelaryjne i rysunkowe.

Przyjmuję obrazy w komis do sprzedania.

Cenniki na żądanie darmo i oplatane.

Zamówienia z prowincji skutecznie się odwrótną pocztą.

KUCHNIA POLSKA

wraz z kawiarnią

ulica świętej Anny Nr. 5.

poleca

**śniadania, obiady,
i kolacje**

**czysto, smacznie i na maśle
przyrządzone.**

Dla Panów Abonentów ze znacznym ustępstwem.

Dziękując za dotychczasowe względy,
polecam się i nadal P. T. Publiczności.

Z głębokim szacunkiem

Józef Bielawski.

WANNY DO OGRZEWANIA

PRYSZNICE, ZYCBADY KŁOZETY POKOJOWE
WYROBU WŁASNEGO

przewyższające trwałością i wykonaniem wyroby zagraniczne
poleca

KAROL MARKUS, blacharz,

1—24

w Krakowie, ulica Szpitalna Nr. 18.

NAJWIĘKSZY WYBÓR NACZYŃ KUCHENNYCH
i Samowarów Tulekich.

W I N O

z najlepszych winnic białe i czerwone
węgierskie, austriackie i wszelkie gatunki win zagranicznych

na butelki i beczki

poleca po bardzo umiarkowanych cenach

Dom handlowy i właściciel winnic
szła chętnych w Szegich przy Tokaju

H. FRITSCHE

Mały Rynek Nr. 1.

2—24

Koncesjonowany Zakład Pogrzebowy

A. SZAFRAŃSKI

ul. Kopernika (Wesoła) Nr. 18,

urządza pogrzeby od najskromniejszych do najwspanialszych rozmiarów
posiada skład wszelkich przyborów pogrzebowych.

12—24

Telegramy: A. Szafranski, Kraków.

CUKRY
DESEROWE
 Czekoladki, Karmelki,
 Pierniki Petifours, Herbatniki oraz
 Bignijs de Reims, (Chizkopy francuskie) poleca

ADAMA ROSZKOWSKIEGO
 10—?

Plac Szczęśliwki, obok Plantacji,
W KRAKOWIE,
TORTY FANTAZYJNE
 (okolicznościowe).
PIRAMIDY,
 przez sezon zimowy.

35 lat powodzenia Wynalazek uprzywilejowany na lat 45 doktorów **MARIE freres, lekarzy-wynalazców, Ul. de l'Arbre-Sec, 46, w PARYŻU,** na leczenie radykalne Ruptur. Do tego czasu bandaże służyły jedynie do podtrzymywania ruptur. Doktorowie **MARIE** rozwiązali zadanie pod względem podtrzymywania i leczenia ich za pomocą Bandażu Elektro-Leczniczego, który ściąga nerwy, wzmacnia je bez wstrząszeń i bólu i skutkuje w przedkim czasie uleczenie zupełne. — Pojedyncze franków 30. Podwójne franków 50 wraz z informacją.

WILLA

odległa od miasta o 10 minut drogi pieszej — urządzona z przepychem i wszelkimi wymogami domowego gospodarstwa — z domem piętrowym składającym się z 12 pokoi i dwóch kuchni, z dwumorgowym ogrodem uprawionym, z licznymi oficynami i osobną ciepłarnią

jest z wolnej ręki do sprzedania.

12—12

Wiadomość w Redakcji „Dziennik”.

Za 1 Złr. 1 kilo.

najprzedniejszych francuskich mydełek toaletowych jak glicerynowych, piźmowych, fiołkowych, różannych i t. p. sortowanych zapachów.

➔ Za znakomity towar ręczy się. ➔

Adres zur „Französin“ Seifen u. Parfumerie.

Niederlage Wien **18 B. Döblingerstrasse Nr. 38.**

GŁÓWNY SKŁAD

MASZYN ROLNICZYCH, OGNIOWYCH, SIKAWEK, POMP, RUB, STUDNI

ORAZ

GŁÓWNY SKŁAD MĄKI KOŚCIANEJ I WSZELKICH SZTUCZNYCH NAWOZÓW

18—24 **FRANCISZEK ALBIN**

w Podgórzu ulica Rękawka Nr. 159

M. BEYER i SPÓŁKA

Kraków, Sukiennice Nr. 12—13—14. (naprzeciw kościoła Najśw. Panny Maryi.)

FABRYCZNY SKŁAD

plócien i bielizny gotowej męskiej, damskiej i dziecinnej oraz bielizny stołowej białej i kolorowej. Chustek białych i kolorowych z fabryk krajowych i zagranicznych.

Główny skład

normalnej bielizny trykotowej Prof. Dr. Gustawa Jaegera i wszelkich wyrobów trykotowych z jedwabiu, wełny i bawełny. Pończoch damskich i dziecinnych i skarpetek męskich. Skład bielizny Wielb. Księdza Sebastiana Kneippa.

Na sezon letni otrzymali

WIELKI WYBÓR BLUZEK SATYNOWYCH, WEŁNIANYCH I JEDWABNYCH

PARASOLKI damskie od słońca oraz **PARASOLE** od najtańszych do najwykwintniejszych.

CAŁE WYPRAWY ŚLUBNE

są gotowe na składzie.

Zamówienia zamiejscowe uskutecznią się odwrotną pocztą.

1—?